

bile se evidențiază o scriitură simplă și aerată, în madrigale, dimpotrivă, o scriitură complexă, pe de o parte reliefând „sunete determinate“, pe de altă parte, „sunete nedeterminate“ și îmbinate cu multă fantezie cu sonoritățile instrumentelor de percuție.

Și într-un stil, și-n altul se relevă o prelucrare creatoare a folclorului, autoarea fie apro-

piindu-se de citat, fie transfigurându-l expresiv.

Dincolo de toate acestea ținem să accentuăm măiestria și expresivitatea nobilă a acestor coruri, demne de a fi interpretate în marile săli de concerte din țară și de peste hotare.

Alina MUȘAT-POPOVICI

Societatea profesorilor de muzică și desen din R. S. România

Societatea profesorilor de muzică și desen din R. S. România a fost înființată în 1970 din inițiativa profesorilor de specialitate, îndeosebi a celor din București, printre care și semnatarul acestor rânduri. Ministerul Educației și Învățământului, ce coordonează activitatea tuturor societăților științifice, a răspuns pozitiv dorinței unanime a profesorilor din cele două specialități și la conferința pe țară din 17 aprilie 1970 a celor peste 100 de delegați, veniți din toate județele țării, s-au pus bazele juridice legale ale societății. Dăm mai jos componența primului Birou de conducere al Societății și al secțiilor: președintele Societății — D. D. Botez, prof. univ., maestru emerit al artei; vicepreședinte — secția muzică: Constantin Ionescu, conf. univ. la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” — București; vicepreședinte pentru secția desen — Danu Teodor, prof. la Liceul de artă „N. Tonitza” — București; secretar general — Anton Scornea — profesor de muzică gradul I la Liceul „D. Cantemir” — București. Cei doi vicepreședinți lucrează cu secțiile specialității lor din care făceau parte: Muzică-Metodică: Ion Serfezi — prof. univ. Conservatorul „Ciprian Porumbescu” — București, Creație și interpretare — Alexandru Pașcanu — prof. univ. Conservatorul „Ciprian Porumbescu” — București; desen: Metodică: Alexandru Tohăneanu — prof. univ. Institutul de artă „Nicolae Grigorescu” — București; Creație: Ion Sălișteanu lector Univ. Institutul de artă „N. Grigorescu din București, Istoria și teoria artei: conf. univ. Maria Dumitrescu — conf. univ. la Institutul de artă „N. Grigorescu”.

Aceste colective de muncă au cuprins și pe alți numeroși profesori de specialitate din școli, licee de cultură generală, școli și licee de artă, institute de învățământ superior din București, Iași, Cluj-Napoca, Brașov, Timișoara, Tirgu-Mureș. Societatea profesorilor de muzică și desen are în prezent 41 de filiale, fiind reprezentate toate județele țării. Noi dorim ca profesorii de muzică și desen, în fiecare unitate școlară, să reprezinte motorul activității culturale artistice din școală și din afara școlii.

Multiplele realizări ale profesorilor de muzică și desen sînt consemnate în diplomele obținute la concursurile de tineret din cadrul

Festivalului național „Cîntarea României”. Serbările școlare trimestriale, anuale sau cele de la căminele culturale și casele de cultură, în care prezența profesorilor de muzică este cît se poate de activă, sînt dovezi grăitoare ale dăruirii și angajării întregii capacități de creație și interpretare a profesurii de muzică, pentru școală și artă. Dacă personalitatea și munca profesorului de muzică ar rămîne numai în cadrul strict al lecțiilor din clasă, el ar abdica de la una din marile lui îndatoriri — de a fi promotorul activității culturale-artistice în școală și în afara școlii.

În sutele de inspecții și lecții deschise pe care le-am făcut și la care am asistat, în Capitală și în țară, am constatat întotdeauna că profesorul lucrează pe multiple planuri: școală, formații artistice, instituții de cultură.

Societatea noastră a organizat numeroase concerte și alte manifestări în care profesorii de artă și-au etalat munca și talentul. Am sprijinit prin filialele noastre apariția unor publicații de specialitate, de creație și interpretare, metodice, lucrări monografice, etc. Participarea Societății noastre la organizarea și desfășurarea cursurilor de perfecționare pentru profesorii de muzică împreună cu Institutul central de perfecționare a cadrelor didactice a însemnat o orientare a programei acestor cursuri spre acțiuni practice, de care profesorii aveau nevoie în școlile unde activau.

Între anii 1976—1979, cîte 150—200 de profesori de muzică au beneficiat de expuneri și demonstrații practice făcute de profesori metodiști, membri în conducerea și în secțiile filialelor, dintre care cităm pe Vasile D. Nicolescu, Anton Scornea, Dumitru D. Stancu, Ana Motora Ionescu, Valeriu Pop Băleni, Ion Delu, Mircea Gorgos, Alexandru Rusin, Silviu Georgescu, Nicolae Istrate.

Am dori să ne oprim și asupra unor perspective din planul de muncă pe anul 1983 și cele de viitor (nu prea îndepărtat). Am îndemnat filialele noastre să organizeze medalioane muzicale și plastice. În 1983 este centenarul Ciprian Porumbescu și fiecare profesor de muzică trebuie să dedice acestui însemnat compozitor român al veacului al XIX-lea o comemorare, în care să se cînte din creația lui. Cursurile de vară, ne propunem să le organizăm tot în

a doua jumătate a lunii iulie și între 1—20 august 1983, într-o regiune în care participanții să beneficieze de un regim climatic reconfortant, de prelegeri interesante și atractive ca și pînă acum. Participarea profesorilor de muzică la ediția actuală a Festivalului național „Cîntarea României“ este o datorie de conștiință și profesională.

Și pentru că este vorba de Festivalul național „Cîntarea României”, îmi exprim încă o dată părerea că în jurii este indicat să fie și un membru al filialei Societății profesorilor de muzică și desen. Știm că sînt mulți creatori de cîntece frumoase în rîndul profesorilor de muzică, cîntece dedicate patriei, partidului, muncii, păcii. Unii le-au pus în repertoriul formațiilor ce le conduc și foarte bine au făcut,

însă atestarea valorii artistice a acestora este necesar s-o facă secția de creație a filialei, în colaborare cu celelalte foruri existente la nivel de județ.

În viitor, în această rubrică vor fi comentate programele și manualele de muzică și creațiile muzicale cu caracter didactic. Se vor da știri despre realizările foarte importante ale profesorilor de muzică și ale elevilor ce urmează școlile de artă. Prin această rubrică am dori să se dezbata și clarifice căile de realizare a unui „Lexicon al profesorilor de muzică“ reprezentativi, din școala românească, a căror muncă a făcut cunoscută creația și arta muzicală românească.

Prof. Anton SCORNEA

Comemorări

KAROL SZYMANOWSKI

La 24 septembrie 1982 s-au împlinit 100 de ani de la nașterea lui Karol Szymanowski, unul dintre cei mai mari compozitori polonezi de după Chopin și în același timp una din figurile reprezentative ale muzicii europene din prima parte a secolului XX. Compozitorul s-a născut în satul Tymosowka, dintr-o familie de proprietari din nord-vestul Poloniei, aflată pe vremea aceea sub stăpînirea Rusiei țariste. Talentul compozitorului moștenit de la ambii părinți a avut în ambianța casei părintești condiții de dezvoltare deosebit de favorabile. Dînd de timpuriu dovada talentului său muzical, ia lecții de pian de la vîrsta de 7 ani și începe să compună la zece ani. Concomitent cu studiile sale de liceu pe care le-a urmat la Moscova, Szymanowski a studiat pianul cu eminentul profesor Neuhaus iar apoi urmează cursurile de compoziție ale Conservatorului din Varșovia în clasa lui Zygmund Noskowski.

În partea a doua a secolului trecut creația muzicală poloneză, reprezentată de un număr redus de compozitori, ca Stanislas Moniuszko, Vladimir Zelenski, Zygmunt Noskowski și alții, și se afla sub semnul tendințelor naționale ce s-au manifestat la un nivel inferior celor atît de convingător afirmate în mazurcile și polonezele lui Chopin. Pe la începutul secolului XX, a luat naștere mișcarea literară care urmărea depășirea limitelor strict naționale dominante pînă atunci în cultura poloneză, ca expresie a rezistenței împotriva politicii de împilare a celor trei puteri care în secolul al XVIII-lea au împărțit Polonia. Tendințe similare au început să se manifeste și în creația muzicală, compozitorii polonezi căutînd o apropiere mai mare de arta muzicală occidentală. În acest scop s-a format grupul de compozitori „Noua Polonie“ din care în afară de Szymanovsky au făcut parte: Apolinay Szeluto, Ludomir Rozycki, Vladimir Lubomirski

și Gregorz Fitelberg. Animat de această dorință Szymanowski întreprinde frecvente călătorii în Germania, Austria, Italia și Franța unde i se oferă prilejul de a lua contact cu creația muzicală a personalităților celor mai de seamă. În timpul anilor de conservator Szymanovsky studiază pe lîngă creația clasiciiilor, cu pasiune operele lui Richard Wagner și lucrările simfonice ale lui Richard Strauss, primele sale compoziții fiind scrise sub influența combinată a muzicii clasice și post-romantice. Cu prilejul unei călătorii în Germania, o impresie deosebită îi face opera muzicală a lui Max Reger a cărui influență lasă și ea urme importante în lucrările sale din aceea perioadă. Plecînd cu alt prilej în Franța, aici se întîlnește cu muzica lui Debussy, ceea ce are drept urmare eliberarea sa de sub influența precumpănitoare a muzicii germane și o modificare importantă a gândirii sale armonice. Astfel, drept consecință a contractului său cu muzica diferitelor personalități din Apus și a procesului de asimilare a unor tehnici noi, limbajul lui Szymanowski prezintă de-a lungul drumului său creator modificări destul de importante, cele trei diferite perioade stilistice (I — 1907—1914; II — 1914—1920; III — 1920—1936) fiind totuși organic legate între ele datorită fondului lor emoțional predominant, constituînd expresia unui temperament înclinat — cum afirmă muzicologul polonez Sofia Lissa — spre misticism și extaz. Tratîndu-și de prin anii 1920 boala de plămîni în Munții Tatra, Szymanowski ajunge în contact cu muzica populară poloneză din acea regiune, care exercită o însemnată influență asupra gândirii sale muzicale; comentatorii polonezi ai operei sale consideră că abia sub înfrîurirea muzicii populare poloneze Szymanowski a reușit să-și făurească un stil cu totul personal, caracteristic pentru lucrările sale cele mai importante ca baletul *Harnasie*, *Simfonia a IV-a*, *Concertul pentru vioară nr. 2* și altele.